

původní citát / *Paul Flora* (Rakousko) * *Jací jsme byli / ČUK před 20 lety* týden po týdnu: **KUK** * *KdyKdoKdeCo* (a) *Proč / Kohlíček* v *Quevedos*; *Ševčík* v *Tramvaji*; *Nos* v *Kolíně*; *Hanák* v *Tichém údolí*; *Herci* pořád v *divadle* * **ČUK / Šípoš** v *Ostravě*; *Koně* v *Praze*; *Duben* v *MB*; *Logo ČUK 20 je k dispozici* * *Dokument / Lidovky: Plkno* v *Literárkách* * *Do archivu / Dětská soutěž v MfDnes* * *Časopisy / Pharaoh č. 81* * *Ze světa /* Belgie, Francie, Holandsko * *Z Polska /* Ocenění v r. 2009; *Mysyrowicz, Graczyk, Papkiniáda* * *Komiks-News #145* * *Aktualita /* Dnes: *Vico v Bio Oko* * *Propozice /* Turecko, Anglie * [Kalendárium](#)

Týdeník České unie karikaturistů * VIII. ročník * (Zprávy ČUK č. 366) <http://cuk.dreamworx.cz>

Číslo 2010 / 6

OBRÁZKY: GRACZYK, KOHLÍČEK, THOMSON, PISZCZAKO, KUBEC, KOVAŘÍK, ROUSSO, SEMPÉ, RAEMAEKERS, THOMSON...

původní citát / *Paul Flora* (o úloze výtvarného řemesla)

Prostě, i nejlepší nápad je k ničemu, když ho nenakreslíte vtipně a dobře. A naopak i bez nápadu dobře nakreslený pes, může být výbornou karikaturou.

Asi se teď polovina z členů ČUK rozlobí, že si dovoluji spojit myšlenku velkána mezi výtvarníky (nejen humoru) s takovou „pitominkou“ jakou je ukázka z publikace typu: „Jak se naučit kreslit vtipy“ A druhá půlka se ušklibne, že „tohle už máme dávno za sebou...“ Ať už ve výtvarné škole, anebo v útlém věku, kdy jsme zkoumali, jak oni to (ti dobří) vlastně dělají s gesty, výrazy či dalšími pohyby figurek. No, už se stalo, obrázek je na první stránce GAGu a tak zbývá doufat, že existuje ještě nějaká „třetí půlka“ čtenářů,

kteří to pobaví. Řeknou si: To může být docela zajímavé.“ A mrknou se uvnitř na další obrázky z příruček pro tvorbu cartoons, na něž lze narazit na webu... **(e-Gagmen)**

ČUK VYDÁVÁ KUK

Aneb Česká unie karikaturistů nabízí čtenářům noviny pro KOUKÁNÍ. A ještě přesněji, předkládá divákům „nulté“ číslo týdeníku, v němž bude mít hlavní roli kreslený humor. Za nejmenší možný peníz si od 29. května můžete pořídit každé úterý téměř půl stovky vtípů od našich předních karikaturistů.

V KUKu vás přijde 1 kreslený fór na necelé 2 haléře. Spočítejte si sami, jak je tomu jinde. A slibujeme, že vás nejen dnes, ale ani v budoucnu nemíníme otravovat žádným delším povídáním. Toho jsou ostatně plné všechny ostatní časopisy. Rychlost, přesnost, údernost — mezinárodní srozumitelnost — to jsou hlavní vlastnosti kresleného humoru.

KUK je i ve světě unikátním typem listu pro moderního člověka, který žádá neméně moderní výrazové prostředky. Kreslené vtípy a karikatury se vyslovují na stránkách KUKu ke všem oblastem života. K zahraničním i domácím událostem, k politice a ekonomice, k vědě a technice, ke kultuře a sportu, k zábavě i koníčkům. Jsou určeny všem: ženám a mužům, starým a mladým. Nejsou ovšem určeny hlupákům a lidem bez humoru. KUK je sice nejlevnějším humoristickým listem na světě (po liberijském „Hrošíkovi“ za 2 lib. centy) avšak nehledejte v něm laciné vtípy!

ČUK VYDÁVÁ KUK

ČUK (Česká unie karikaturistů) vydává KUK (noviny na koukání). Jedním z hlavních „předvolebních“ slibů, lépe řečeno zásadních bodů navrhovaného programu, byl na ustavující valné hromadě České unie karikaturistů úmysl založit vlastní časopis pro kreslený humor. To bylo 10. března — a po jednom měsíci a jednom dnu, díky pochopení a bleskovému jednání Vydavatelství a nakladatelství Novinář a novinářských závodů Mír 1 v Praze, došlo 11. dubna k dohodě. Ještě před 1. májem 1990 (ke stému výročí známého Nerudova fejetonu) se objevilo „nulté“ číslo KUK na pražských, bratislavských a jiných bulvárech.

Konečně mají u nás nedoceňovaní, přestože v cizině často slavení a vítězí autoři vlastní tiskový orgán, Konečně mají často ponižovaní, někdy pronásledovaní a dosud mnohdy pouze využívaní karikaturisté svůj časopis. Končí dlouhá éra, kdy bylo možné (právem) bédovat. Od této chvíle výmluvy neplatí. Místa v KUK je dost, teď záleží jen na členech České unie karikaturistů, v čele s takovými jmény jako jsou např. Barták, Jiránek, Vyčítal, Hrubý, aby této doslova životní příležitosti využili. A to k potěše a radosti co největšího množství čtenářů, pardon — diváků.

Ivan Hanousek, tajemník ČUK

SLOVO: Co bychom byli za periodikum, kdybychom nedokázali před významným výročím připravit kampaň (tak se tomu říkávalo - čert ví, jak se tomu dnes říká, nejspíš anglicky). Čert však neví, zato my ano, že nemá smysl pro GAG sestavovat *top-ten* nejlepších *karikartónistů* dvou desetiletí, ani tisknout oslavné profily největších hvězd českého cartoonistického nebe. Věrní tradici a založení GAGu, jako kroniky let humorného čarání u nás i za čarami, zalistujeme v kronice (přesněji: prohrabeme spoustu krabic od banánů) a s nepatrným komentářem pro pár nepamětníků zveřejníme dokumenty, jež vznik ČUKu a jeho prvé měsíce provázely. Vesměs jde o materiály, které vznikly postaru: v ruce, či s pomocí mašiny, zvané psací stroj. Znamená to zdoluhavé hledání a přepisování či kopírování z různých rukopisů, strojopisů a časopisů. Jen těžko se při tom cítí alespoň základní chronologie, byť se o ni budeme snažit. Na úvod začínáme rovnou zprostředka: úvodními texty z *KUKu*, prvého a také posledního tištěného týdeníku našeho spolku. Je to trochu nostalgické čtení; ale my, co tu vůni pozdního jara ještě cítíme v nozdrách, snad té tehdejší naději rozumíme. **Gagmen**

Třicetiletý NOS!

Když se něco dělá třicet let, je to již dost dobrý důvod k malému zastavení, oslavě i zamyšlení. Když oslaví třicet let spolupráce dvojice autorů kresleného humoru, je výstava jejich tvorby určitě zcela samozřejmým způsobem, jak povědět domácím i přespolečným: Hle, stále jsme tady a toto jsme dokázali! Asi to pověstné „potkali se u Kolína“ bylo nepochybně použito na leckteré příležitosti, kdy se během těch minulých třiceti let psalo cokoliv o nefalšovaně kolínském dvojici Jiří Novák a Jaroslav Skoupý. Ale jak se tomu vyhnout, když je to pravda?

Potkali se u Kolína

Nevím, co si o té události z před třiceti lety myslí oba tvůrci dnes, tedy mám na mysli to, co si myslí každý z nich sám pro sebe, když u toho ten druhý není, ale věřím, že jsou to myšlenky pozitivní. Mohou být totiž podloženy úctyhodným autorským dílem, které v historii českého kresleného humoru zanechalo naprosto nepřehlédnutelnou stopu. A je to stopa čitelná, dobře do podloží otištěná, vytvořená botou velikostí minimálně 46, která se v krajině zvané cartoons nedá přehlédnout.

Výstava instalovaná v budově kolínského **Regionálního muzea** v Brandlově ulici dává **do 28. 2.** vzpomenout na historicky první obrázky, které dvojice nabízela kulturním přílohám novin před třiceti lety a zároveň ukázala rychlý Jirkův kreslířský vývoj až k suverénnímu rukopisu posledních let. Jirka měl to štěstí (a s ním i Jaroslav), že si včas uvědomil potřebu nalézt svůj originální výraz, a to se mu poměrně rychle podařilo. Jeho kresba činí dojem naprosté lehkosti při pevném dodržení nalezené formy. Přestože jsou jeho figurky autorské, nepostrádají svůj individuální charakter a jsou především skutečně lidské. I přes výraznou stylizovanost činí dojem, jako bychom je dnes ráno mohli klidně potkat na autobusové zastávce. To, že v kresbě najdeme i originálním způsobem pojaté nejrůznější artefakty a detaily, je další fakt svědčící, že kreslíř je tvůrčí osobnost. A to není ani třeba hovořit o způsobu práce s akvarelem, který obrázkům dává lehkost a příjemnou „čučavost“.

Víc než desetkrát tisíc nápadů

Tématicky se NOSové pohybovali povětšinou ve vodách humoru obecně srozumitelného, řekněme „rodinného typu“. Zasměje se děda i vnučka. Dlužno říci, že náměťář Jarda Skoupý se za těch třicet let musel něco napřemýšlet. Vždyť hrubý odhad počtu jejich společné tvorby se pohybuje někdy mezi hodnotami deset až patnáct tisíc (!). Slušné je podotknout, že jejich humor nebyl nikdy zlý, hrubý ba ani vulgární za hranici dobrého vkusu. Jejich obrázky po léta publikované v časopise Playboy či v erotických kalendářích sice mohou někdy za-

příčinit povytažené obočí čtenářovo, ale to zanechme k analýze právě pro čtenáře či autory samé.

Jistě, mohli bychom si říci, že tento typ „rodinného“ humoru i líbivého výtvarného projevu není ten, který dnes preferují porotci mezinárodních soutěží, nebo který by plnil stránky umělecky či filozoficky založených časopisů. Nicméně dlouhatánský seznam redakcí, se kterými kdy dvojice spolupracovala, je dostatečným dokladem toho, že kreslený humor značky NOS je solidním produktem solidní značky.

Bez loga - trudno žyt!

Vernisáž 2. února byla povedeným setkáním autorů se svými přáteli (na druhém snímku **Emil Šourek** - dorazil až ze Senohrab), veřejností i regionálním tiskem (viz výsledek níže). Adjustace důstojná, pohoštění chutné. Logo ČUK, tím více **ČUK 20**, ba ani psaná zmínka o ČUK – nikde! Za tuto zradu mateřské organizace udělena kolegům výtka hned na místě nahlas a před veřejností. Všichni to přežili. Tím existence ČUK připomenuta alespoň ústně.

Nevím, jestli je vkusné přát dvojici dalších třicet let společné tvorby. Jednak nevíme, co si o další spolupráci myslí každý z nich, když je sám (jak zmíněno v úvodu) a jednak – kdo by byl zvědavý na tvorbu devadesátiletých dědků, že?

Tak, hodně zdraví a ještě hromadu dobrých fórů, NOSáci!

Zhlédl, zapsal a popřál

Břetislav Kovařík

Snímky: autor

Mezititulky redakční

Kolínské duo vymýšlí vtipy už třicet let. Raději o sexu než o politice

Článek s tímto titulkem má rozhovor s NOSem v regionálním týdeníku „**Sedmička**“, rozdáváném zdarma **7. února 2010 - viz obr: vlevo Jiří Novák, vpravo Jaroslav Skoupý**. Čtete na: <http://www.sedmička.cz/kolin-kutna-hora-nymburk-podebrady/clanek?id=121233>

Výstava i rozhovor je k 30. výročí spolupráce obou autorů. O 20 letech v ČUKu se kolegové nezmiňují. Finanční dotace ČUKu pro letošní akce našich členů které se přihlásí k oslavám dvacátého výročí karikaturistického svazu, tedy zůstala pro tentokrát nedotčena a čeká na další uchazeče. (g)

Připomeňme si proto „jak na to“ aspoň výňatkem z textu v **GAGu č. 09-44** na str. 3, co vyšel před VH ČUK s názvem:

Jak připomenout 20 let ČUKu:

„Proto bychom mohli využít 20 let České unie karikaturistů k public relations - tedy

k připomenutí její dvacetileté existence v médiích všeho druhu (ta si na výročí potrpí) a přes prezentaci ČUKu upozornit na český kreslený humor a jeho autory - včetně toho, že má právě s médii velké problémy... Znamená to ovšem připravit nejen bohatou bilanci naší činnosti za těch dvacet let, ale také třeba seznam osobností, které by poskytl mediím zasvěcené rozhovory (**nejen o sobě!**)

Využijme místních, regionálních médií, TV a radiových stanic a místních novin k propagaci. Prosíme v tomto smyslu o **nápady od všech**, zvláště pak **mimopražských kolegů**. Obracejte se s nimi na předsedu **Kovaříka** nebo na **e-GAG**.“

Šípoš vystavuje (a beseduje) v Ostravě

Posílám zprávu z vernisáže mé výstavy v knihovně města Ostravy, kousek od Sykorova mostu. Obrázky visí zde v pasáži běžnému chodci k shlédnutí.

Není to pasáž do metra ani na vlak, pouze od čajovny směrem k soudu, takže se lidé zde spíše plouží a pokud nemají oči u země, mají výstavu kresleného humoru k dispozici.

Obrázky jsou to putovní, formátu 50 x 70 černé lepenky, vypadají takto hezky už od doby, co jsem je vystavoval loni v Mánesu. Přesunul jsem tuto v prosinci do ledna na obecní úřad v Porubě a nyní do zmíněné knihovny.

Nepsal bych zde o nějaké putovní výstavce jen tak. Stala se jakousi putovní propagační výstavkou kresleného humoru a karikatury, přičemž právě zde v knihovně, jsem v rámci místního „Strakáče“ pravidelného besedního pořadu, pohovořil hodinu a půl bez nádechu a napití o karikatuře jako takové, jak se žije na ulici s karikaturou, co to je ČUK a že má dvacet let. Hovořil jsem o salonech a politice a novinách a o Karlu Gottovi, že neumí kreslit.

Snímek: *Otmar Dluhosz*

Posílám obrazovou reportáž z té besedy (viz foto vlevo) od mého kamaráda fotografa *Otmara Dluhosche*. Je také výtvarník, ovšem neumí kreslit vtipy, přičemž vtipný je. To je divné.

Takže, milý edYtore, tu na Ostravsku v lednu zaděláváme, abychom se na podzim optali, co jsme to proboha dělali, a vy tam daleko zase jen podivili, že vůbec něco se dělá na scéně kresleného humoru.

Ze studené
wag. Studénky -
Václav Šípoš zimný

Salon v MB - návrat na „místo činu“ (i činnosti)!

Velkolepý Salon k 20. výročí České unie karikaturistů se uskuteční s neméně velkou pravděpodobností v Malostranské Besedě u příležitosti našeho slavnostního setkání na Valné hromadě v úterý 6. dubna v Praze. Nic není definitivní, ale předběžně upozorňujeme: chystáme členskou výstavu na tradičním místě a její součástí bude jak kreslený vtip, tak fotka autora z jakékoliv jeho výstavy, vernisáže (nejlépe samozřejmě z té v MB, byla-li zde). Takže hledejte, vybírejte... **Podmínky** účasti, **téma**, formát a hlavně **termíny** přinese GAG co nevidět. Půjde to pak vše ráz na ráz, hlavně kvůli pěknému katalogu, žádné týdny, ale budou jen dny k poslání vtipu + fotky. Kam nebo komu, to se dozvíte současně. Zatím děkujeme **Jardovi „V.“ Dostálovi**, který se o jednání s MB a s MČ Praha 1 zasloužil. O tom více též jindy. (G)

Jak psát pro e-GAG:

Příspěvatelé moc prosíme, aby své příspěvky nepsali jen tak do e-mailu, ale jako přílohu ve formátu doc. Formát pro tisk je na šířku 16 cm (viz GAG - zobrazení 100%). A pokud můžeme prosit, tak písmem ariel (a kdybyste chtěli edYtora opravdu potěšit, pak rovnou ve velikosti 11). To vše pro ulehčení už tak dost strastiplné redakční práce... (G)

AKCE

Vyhraje váš vtip?

Další ročník mezinárodní soutěže kreslených vtipů pro kluky a holky je tady. Klání „Netvařte se kysele a malujte vesele“ pořádá Karlínské Spektrum DDM hl. m. Prahy a Česká unie karikaturistů. Bude se soutěžit ve dvou věkových kategoriích (6–11 a 12–17 let), vtipy mohou být v kreslené i elektronické verzi, barevné nebo černobílé, s popiskem i bez něj. Dokonce i téma je volné, aby autoři měli volnou ruku a mohli si vybrat prostředí, které jim vyhovuje – školu, sport nebo třeba vtip o zvířatech. Uzávěrka je 27. března 2010, po tomto datu už musí být všechny kreslené vtipy (maximálně však tři od jednoho autora) doručeny na adresu: DDM hl. m. Prahy, Karlínské nám. 7, 186 00 Praha 8 nebo na mail netvarate@ddmp Praha.cz, se všemi údaji – kromě jména i věk, adresa a telefon. Více informací na www.ddmp Praha.cz.

Ještě jednou: **Koně** v březnovém Salonu

Doplňková informace: Soutěž se týká výhradně členů ČUKu (včetně čestných členů). Výsledkem soutěže bude **výstava** - Salon v pražském Mánesu s vernisáží o týden později než je v místě zvykem: **v úterý 9. března 2010**. A s obvyklým *kobří* katalogem. Jako další unijní události, projekty a výstavy v tomto roce patří do cyklu akcí k **20. výročí České unie karikaturistů**. V jury zasedne, mimo expertů z předsednictva ČUK, také donátor - nájemce restaurace Klub v Mánesu **J. Kočovský** (věnuje ceny pro autory 3 vítězných fórů). Připomeňme tu, že řada z nás má v hlavě ještě koňské obrázky, které jsme loni posílali na obdobnou soutěž do Kyjova. (jkk)

Do archívu / **Netvařte se** v MfDNESu

Už jsme to v e-GAGu uvedli, ale pro arch(L)ivační účely nutno ještě kopii (**vlevo**) prohnat rubrikou *Do archívu* v e-GAGu. Text vyšel v regionální pražské (a možná i středočeské?) příloze MfDNES na stránce, kde jsou zvyklí čtenáři nacházet tipy na takzvané *volnočasové* aktivity, jednak rodinné, jednak i pro děti. Třeba to někoho, kdo nechtěl vyhánět nebohá dítko do mrazu a pražského pouličního marastu, inspirovalo a raději radil školákovi přes rameno, co a jak má namalovat, aby vznikl podařený kreslený vtip. **R**

Z Polska / **Bez Papkinidády; Wittek na scéně!**

"Papkinada 2010" se letos nekoná!

Artur Baranowski, umělecký ředitel Międzynarodowego Konkursu Satyrycznego "Papkinada" v městě **Kolobrzeg**, oznámil, že v roce 2010 se další, už 9. ročník této soutěže neuskuteční. Důvody web SPAKu neuvádí. (r)

Graczykovi zpěváci v Niemodline

V Kulturním centru v **Niemodline** se v únoru koná výstava vtipných portrétů **Michala Graczyka** - při zpěvácké akci pro mládež představí své podobizny známých postav z dějin polské hudby. Na obrázku je zpěvačka **Krystyna Prońko**.

(Kresba vpravo: **M. Graczyk**)

W. Myszowicz na jevišti!

Zajímavost k mezinárodní soutěži **Opera a balet** v Polsku:

Na stránkách SPAKu o tématu, tedy o opeře a baletu, píše dlouze a zasvěceně karikaturista **Witold Myszowicz**, jeden z organizátorů konkursu. A uvádí se tu, že v 60. a 70. letech více než 150x stál na prknech „Velkého divadla“ ve Varšavě - jako statista!

"Odkryj swój wszechświat" w Jedwabnie

Výstava „**Odkryj svůj vesmír**“ měla vernisáž 30. ledna 2010 v polském **Jedwabnie**. Významní polští autoři tu „odkryli“ své vtipy, poslané do všepolské soutěže v **Olsztýně** v r. 2009 na počest **Mezinárodního roku astronomie**. Výstava nabízí díla 56 předních autorů... (g)

Kresba: Zbigniew **PISZCZAKO** – Olsztyn (vlevo)

Polské úspěchy na mezinárodním poli...

...najdete na další stránce. Se jmény autorů z řad **České unie karikaturistů** vás seznámíme v **příštím GAGu**. Pokud si nejste jisti, že vaše ocenění prošlo GAGem, rychle napište, ať ve výčtu nechybíte!

Úspěchy polských karikaturistů v r. 2009 (prvních 18 jmen)

Sestavil **Mirosławem Hajnos** z Polska na základě výsledků mezinárodních soutěží cartoons:

Grzegorz Szumowki

- First Prize / XI International Cartoon Contest "Debut", Zielona Gora 2009 / Poland
- First Prize / 2nd International Olive Cartoon Contest - 2009 / Cyprus
- Mention / Satyrykon 2009 Legnica / Poland
- Honourable Mention / XI PORTOCARTOON / Portugal

Paweł Kuczyński

- Grand Premio / Umoristi a Marostica 2009 / Italy
- Second Prize / 17th Euro-Kartoenale w Kruishoutem / Belgium
- Special Prize / Satyrykon 2009 Legnica / Poland
- Special Prize / 2nd International Olive Cartoon Contest - 2009 / Cyprus
- Honourable Mention / VIII International Cartoon Contest "Papkinada 2009" / Poland

Marcin Bondarowicz

- Third Prize / 3rd "Black Cat" International Cartoon WebContest- 2009 / Azerbaijan
- Third Prize / 1st P.C.Rath Memorial International Web Cartoon Contest 2009 / India
- Special Prize / 8th Tabriz International Cartoon Contest - "No War" / Iran
- Diploma of Honor / First Int'l Cart. Comp. of Ethiopia "Ethiopia Cartoon" / Addis Abeba - Ethiopia

Zygmunt Zaradkiewicz

- Third Prize / XI PORTOCARTOON / Portugal
- Special Prize / Satyrykon 2009 Legnica / Poland
- Special Prize / XI International Cartoon Contest "Debut", Zielona Gora 2009 / Poland

Agata Dudek

- Grand Prix / Satyrykon 2009 Legnica / Poland

Maciej Trzepak

- Grand Prize / 8th International Biennale Cartoon Pisek 2009 / Czech republic

Marta Włodarska

- First Prize / Satyrykon 2009 Legnica / Poland

Włodek Wasilewski

- First Prize / 8th Tabriz International Cartoon Contest "No War" / Iran (*zřekl se ceny*)

Sławomir Łuczyński

- Gold Prize / 7th LM International Cartoon Contest / China

Tomasz Broda

- Second Prize / Satyrykon 2009 Legnica / Poland

Witold Mysyrowicz

- Second Prize / XI International Cartoon Contest "Debut", Zielona Gora 2009 / Poland

Daniel Strzelczyk

- Second Prize / 1st Int'l Cartoon Competition "Together for Security and Peace" / Ruse, Bulgaria
- Special Prize / XV. International Cartoon Contest "Golden Keg / Zlatý súdok 2009" / Slovakia

Leszek Hermanowicz

- Silver Medal / 2nd "Molla Nasreddin - Azerbaijan 2009" Int'l Cartoon Contest / Azerbejdžan

Patrycja Półtorak

- Second Prize / XXI International Drawing Competition "Jaka Bede 2009" / Poland

Jerzy Głuszek

- Third Prize / Satyrykon 2009 Legnica / Poland

Tomasz Król

- Third Prize / XV. International Cartoon Contest "Golden Keg / Zlatý súdok 2009" / Slovakia

Henryk Cebula

- Mention / XI International Cartoon Contest "Debut", Zielona Gora 2009 / Poland
- Honourable Mention / 2nd Festival of Honorable Mentions for Cartoonists - 2009 / Brazil (2x)
- Mention - Finalist / Intl. Editorial Cartoon Competition "Protecting Privacy?" / Canada

Zbigniew Kołaczek

- Special Prize / XI International Cartoon Contest "Debut", Zielona Gora 2009 / Poland
- Mention / VIII International Cartoon Contest "Papkinada 2009" / Poland

Plus dalších 16 autorů s nejméně jedním oceněním. Dohromady jde o 34 autorů. Mezinárodní uznání získalo 20 Poláků v zahraničí. A 15 též mezinárodní, ale na domácí půdě - v Polsku. (mj. Jujka, Hajnos, Gliwa, Belniak, Frackiewicz, Krotos, Parzyszek, Kuźnicka, Tabaka, Pietrzyk...)

Pharaohs č. 81 - Egypt

se na titulní straně a prvních stránkách čísla 81 zabývá egyptskou soutěží proti násilí „**Against Violence Int'l Cartoon Exhibition 2010**“. V čísle, psaném převážně arabsky, jsou jednak obrázky a fotografie, jednak odstavce s anglickým resumé, takže lze celkem usoudit, o čem tu běží. Zajímavé kupř. je, že se konal seminář a výstava cartoons *Mustafy Ismaila* a *Emada Abdela Makšuda* z novin **Al Shaab** v *Koptickém muzeu* ve starém *Cairo* pod patronací tamního muftího. Vydavatel „Faraóna“ *Mohammed Effat Ismail* se ne-tají svou antisemitskou záští, což v tomto čísle dokumentuje i vtip na obálce od **Roberta Rousso (Francie)** a na poslední straně příšerným dílkem jakéhosi **T. Atanasiose** z výstavy **FECO Levadia Group** v Egyptě s absurdně odpudivým námětem: voják „hitlerčík“ s tváří lebky a s hákenkrajcem na rukávě a v německé válečné přilbě dupající v amoku po rozvalinách města má *izraelskou* (!) hvězdu na helmě...

Týdeník **Instinkt** přinese delší materiál (několik tiskových stran) o **kresleném humoru v Česku 20 let po „velvetové revoluci“** v letošním nejspíš 7. čísle - tedy nejspíš za týden. Z materiálu se dozvíme, co si o vývoji za ta léta a o dalším osudu našeho žánru (především na stránkách periodik) myslí členové **ČUKu** (kupř. **Barták, Slíva či Hanousek**) ale i jiní... (např. Douša). O článku budeme v GAGu informovat. (r)

KomiksNews #144

Neuvěřitelná věc – chronický samotář **Bill Watterson**, autor geniálního stripu Calvin a Hobbes, poskytl po více než dvaceti letech v ústraní svůj první e-mailový rozhovor! Svatý grál všech komiksových novinářů světa získal clevelandský reportér John Campanelli. Na celém rozhovoru je nejzajímavější právě to, že se uskutečnil. Jinak se čtenáři dozvěděli jen to, že Watterson svého rozhodnutí ukončit geniální dílo v nejlepším nikdy nelitoval a že má pořád smysl pro humor („Ah, the life of a newspaper cartoonist - how I miss the groupies, drugs and trashed hotel rooms!“). Celý rozhovor si můžete přečíst [zde](#).

Po podzimních tahanicích mezi městem a organizátory (zmiňoval jsem třeba [tady](#)) proběhl podle očekávání minulý víkend 37. ročník velkolepé komiksové slavnosti **Festival International de la Bande Dessinée d'Angoulême**. Čtyřdenní maraton zahájil letošní prezident Blutch. Před sněhem a deštěm se mohli návštěvníci na Champ de Mars schovat ve dvou obrovských stanech Le Monde des Bulles, které nabízely produkci největších vydavatelů. V Nouveau Monde si užili fanoušci menších a alternativních značek, jako je L'Association. Ve stanu dvou největších sponzorů (mediální skupiny a státních drah) L'espace FNAC-SNCF byly k vidění komiksy nominované porotou na hlavní ceny. Concert des Dessins představuje každoročně jednu z nejlákavějších atrakcí – živé kreslení největších hvězd festivalu promítané na velké plátno. A když už jsme u hvězd – přijeli Jean-Jacques Sempé (dostal speciální cenu při otevíracím ceremoniálu), Enki Bilal (na jeho přednášku do divadla bylo údajně nemožné se dostat), Joe Sacco, Ivan Brunetti nebo Robert Crumb (odmítal žádosti o podpisy i rozhovory). Vedly se panelové diskuse např. o Hergém. Po celém městě byly pochopitelně k vidění desítky společných i samostatných výstav – po roce se do Angoulême dostal projekt Nicolase de Crécyho z Louvru, výstava ruského komiksu byla k vidění v Musée du Papier, ve stanu l'Espace Franquin, který hostil mangu, byla ke spatření výstava Makota Yukimury. Prostor pochlubit se svými pokroky dostali mladí umělci tradičně na Maison d'Auteurs. Přimo naproti stál Young Talent Pavillion věnovaný dětem. Ve zbrusu nové budově Musée de la BD, která svou velkolepostí údajně strčí starý

komiksový svatostánek do kapsy a jejíž komiksově knihkupectví je prý jedním z nejlepších na světě, se rovněž odehrála hromada atrakcí. O cenách asi nemá smysl se sáhodlouze rozepisovat, najdete je přehledně třeba [tady](#). Nejdůležitější cenu Grand Prix letos dostal, a příštím prezidentem festivalu tudíž bude dvašedesátiletý Baru.

Ještě před příchodem velko filmu Prince of Persia postaveném na stejnojmenné počítačové legendě, je tady komiksový **Princ z Persie**. Dvoustostránkový grafický román se vrací ke kořenům z Pohádek tisíce a jedné noci. Sleduje příběhy dvou princů – Guiva, který je na útěku, protože se pokusil zavraždit vlastního bratra, a Ferdose, který pomáhá mladé dívce na útěku před svým otcem. Ač oba prince dělí propast čtyř set let, jejich osudy se protnou. Prince z Persie nakreslili LeUyen Pham a Alex Puvilland podle scénáře A. B. Siny.

[Vloni jsme se bavili](#) nad knížkou 90 klasických knih pro lidi v kalupu, letos přišlo na řadu očekávané pokračování **99 klasických filmů pro lidi v kalupu**. Švédský vtipálek Henrik Lange vás opět pobaví tím, jak dokáže celovečerní film narvat do tří komiksových políček. Žánrové rozpětí je opravdu široké – od Občana Kanea po Hříšný tanec, od Křížníku Potěmekin po Matrix.

Českou klasikou je **Čtyřlístek** Jaroslava Němečka. Knížka **Zajatci oceánu** vyšla už podruhé a obsahuje tři příběhy. V titulních Zajatcích oceánu (scénář: Ljuba Štíplová) se o dobrodružství třeskopské čtyřky postará nový kamarád vodník. Ve druhém sestrojí Myšpulín Stroj na počasí (scénář: Stanislav Havelka), aby se Fifince dobře sušilo prádlo, což poněkud zkomplikuje zloděj Teodor. Poslední příběh se jmenuje Sedmero klíčů (scénář: Hana a Josef Lamkovi). Ty odemykají dávnou legendu o vzniku Třeskopsk.

Zemřela **Keiko Tobe** (1957-2010), autorka komiksů žánru josei manga neboli komiksů od žen a pro ženy. V roce 2004 získal její komiks With the Light cenu Excellence Prize na festivalu Japan Media Arts a stal se rovněž námětem pro televizní dramatizaci.

Padesátiny minulý týden oslavili dva američtí komiksáři. Výtvarník **Ron Frenz** je známý zejména komiksy Amazing Spider-Man z osmdesátých let a novější Spider-Girl. Spolupracoval však na desítkách dalších (Superman, Star Wars, Indiana Jones, New Warriors...). Grafik, kreslíř a scénárista **Scott Saavedra** odešel po dvaceti letech spolupráce s Fantagraphics, Eclipse, Marvelem, Dark Horse a Disney Comics do svobodného povolání. Jeho prvním autorským komiksem byl It's Science with Dr. Radium publikovaný v roce 1986. V současnosti se věnuje webkomiksu Java Town. **Vhrstí**

Ze světa / **Belgie, Francie, Holandsko**

Louis Raemaekers: samá válka

Před více než měsícem, 3. ledna 2010, skončila ve *Flanders Fields Museum* v belgickém **Ypres** výstava: **Louis Raemaekers (1869-1956) - cartoons and exhibition**. Vojenské muzeum je pravým místem, neb karikaturista se věnoval válečné tematice. Na výstavě byly k vidění originály autorových kreseb, vtipů a obálky vydaných - i historických - publikací. K výstavě byl vydán katalog a také vyšla kniha - lahůdka pro sběratele - s textem od Ariane de Ranitz (Holandsko) a Jan Dewilde (z pořádajícího IFFM). Viz obálka karikatur týkajících se 1. světové války.

Více o autorovi:

[Read many digitized Raemaekers books online - \(Internet Archive\);](#)

[Louis Raemaekers at Wikipedia + links ;](#)

[In Flanders Fields Museum Ypres;](#)

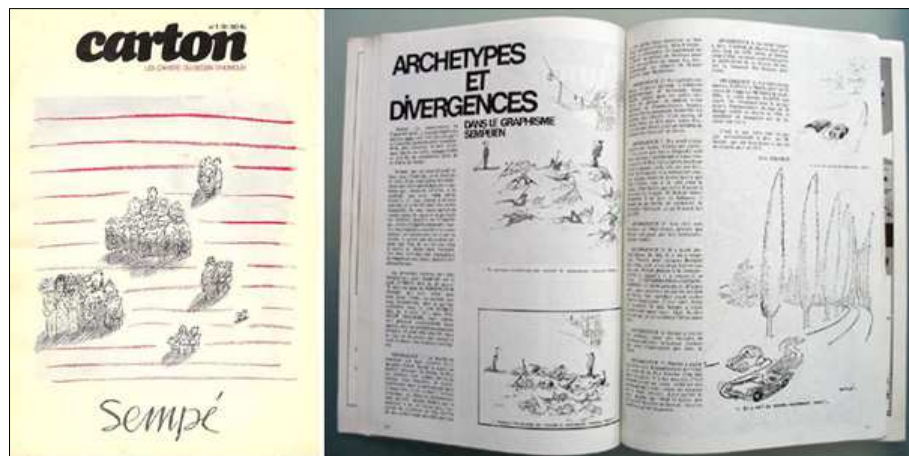
[Louis Raemaekers in English;](#)

coming soon: www.louisraemaekers.nl ;

Objevená kuriozita - periodikum z Francie

Na adrese **cartoonbooksclubu** se nachází zmínka o vzácném vydavatelském projektu ve Francii. V samém zenitu „zlatého věku“ výtvarné legrace došlo k pokusu vydávat re-

vui, věnující se hlouběji teorií kresleného humoření (francouzsky: dessin d'humour).

Stalo se tak v Paříži a šlo o periodikum vycházející čtvrtletně. Zakladatelem byl **Jacques Glénat**. Prvé číslo bylo věnováno hvězdě světové *cartoons*, pařížskému karikaturistovi jménem **Sempé**

(titul magazínu byl „**Carton - Les cahiers du dessin d'humour**“) a vyšlo v dubnu 1974. Desítkou autorů rozebrala autora a jeho dílo z různých poloh a na 52 stranách se objevil i tucet *Sempého* kreseb (včetně *Le petit Nicolas*). Nechyběla bibliografie - velmi rozsáhlá už k datu vydání. Následovat měly další tehdejší a většinou dodnes stále jasně zářící hvězdy *cartoons*: *Cabu*, *Chaval*, *Dubout*, *Mordillo*, *Philibert-Charrin*, *Samivel*, *Serre*, *Tetsu* a *Topor*. Projekt skončil údajně v dubnu roku 1980 po celkem 9 vydaných titulech.

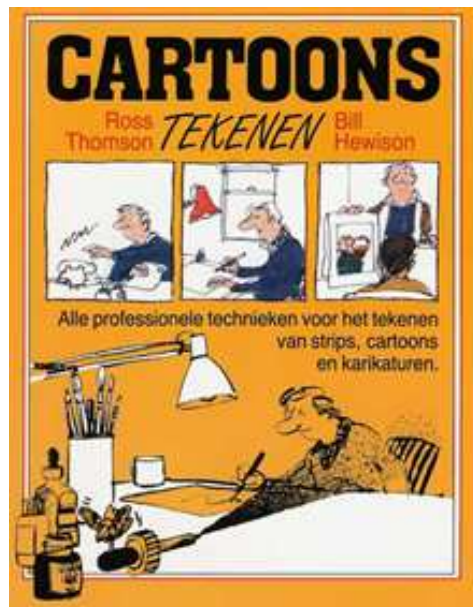
Více najdete na <http://ecc-cartoonbooksclub.blogspot.com>

Na obrázku: Vlevo obálka revue **Cartoon**, vpravo rozevřený výtisk s jedním z teoretických materiálů o tvorbě Jean-Jaques **Sempého**.

Jak kreslit vtipy (dle příručky)

A když už jsme zabrousili na tuhle belgickou adresu - je pod ECC Kruishoutem - podívejme se na další příručky, podobné té anoncované na obálce tohoto GAGu. více najdete na: <http://ecc-cartoonbooksclub.blogspot.com/2010/01/drawing-cartoons.html> .

Pro ilustraci zde přinášíme obálku a pár řádek o dalším díle: **Cartoons Tekenen**. Kniha je to

dost stará, ale autoři jsou Angličané, takže neexistuje jen toto holandsky psané vydání... Pochází z pera karikaturisty **Rosse Thomsona** a **Billa Hewisona** a její originální název zní '**How to draw and sell cartoons**' - vyšla už v r. 1985. Věnuje se velmi podrobně praktické technice tvorby *cartoons* /[Drawing cartoons](#)/

Takže jsou v díle různé kapitoly s bohatými ukázkami jako třeba: kreslířské techniky a materiál (*pen and ink*, *pencils*, *paint*, *underground*, ...) Další se věnuje různým okolnostem tvorby včetně vyjádření emocí nebo výrazů v tváři (*inspiration*, *caricature*, *sound and motion*, ...) A závěrečná část patří různým žánrům či přímo stylům kreslení vtipů (*satire*, *black humor*, *political cartoons*, *international styles*, etc.)

Dle *Cartoonclubu* existují ve vlámstině ještě novější publikace na toto téma: '**Stripteken Technieken**' od autora jménem **Steve Whitaker** z r. 1997 (original title: *The Encyclopedia of Cartooning Techniques*, Quarto

Publishing, 1994) - z ní je ten převzatý barevný obrázek na str. 1 - a také '**Stripfiguren tekenen**' od autora jménem **Jack Hamm** z r. 1989 (original title: *Cartooning the head and*

figure, 1982). V knize jsou velice detailně pokresleny celé stránky rukama, nosy, pusami, tvářemi, nohama - i v botách... etc.

Co ovšem v žádné z knih (v žádném návodu) najít nemůžete, je originální vtip. Protože ve chvíli, kdy byl vytvořen a zveřejněn, už přestal být originálním. Z čehož plyne, jak víme, že řemeslo je jedna věc, ale osobitý styl věc druhá a to nejdůležitější je zcela mimo příručky: původní a jedinečný (váš vlastní) nápad.

Ještě poznámka:

Pokud se vám nelíbí, že následující obrázky mají hodnotu jen orientační, jsou neostré a drobné, text nečitelný, neviňte GAG. Tentokrát jsme v tom nevině, protože už sám lajdácký skenující asi záměrně volil ne o mnoho větší formát a k tomu velmi nízké rozlišení - jak se sami můžete na udané web-adrese přesvědčit. Ono vlastně se není co divit, neb tyhle stránky jsou spíš reklamní a s odkazy například na i-netový knihkupecký Amazon. A kdo by si pak

takové publikace kupoval, kdyby si mohl obrázky v kontrastní podobě pěkně stáhnout ze sítě do svého počítače a pak ještě vytisknout? (h)

KdoCoKdyKdeJak(a)Proč / Ševčík, Hanák, Salon, Kohlíček

Ševčík opět ve své tramvaji na konečné

Titulkem z předminulého čísla GAGu **První pivní tramway = IŠ (59)** připomínáme, že už **tuto sobotu 13. 2. od 14 do 18 hodin** se koná tradiční vzpomínka na kolegu **Igora Ševčíka** v „jeho“ hospůdce na konečné tram č. 11 na Spořilově v Praze. Letos by bylo Igorovi 59 let. **JVD**

Hanák vystavuje karikatury výtvarníků...

Pavel Hanák poskytl e-GAGu poněkud opožděnou fotodokumentaci k další verzi **Betlému**, který sám spáchal a který visí již od Mikuláše 2009 ve vinárně **Tiché Údolí** v Roztokách u Prahy. Jak víme, Hanák byl po dobu Košťýřova stipendijního pobytu ve švýcarském Sursee příjemcem figurek a prvního stádia výroby celého díla. Píše k tomu: „*Na rozdíl od betlému Jirky Košťýře jsou na výstavě v Roztokách všechny figurky těch, kteří je dali a navíc a je tam třeba i K. Klos, M. Hrdý, I. Ševčík, J. A. Pacák, J. Kavka. V pozadí je na fotce (najdete ji na*

další straně!) vidět vpravo pár obrázků z mojí výstavy **Karikatury výtvarníků.**“ (Ze snímku je též patrné, že vlevo dole visí tisk se jmény autorů jednotlivých figurek.

Pozn.: Oficiální, byť ještě nehotový ČUK-Betlém, jste viděli vyfotografovaný v e-GAGu i na VH ČUK loni v listopadu; k jeho využití pro propagační účely zatím nedošlo.

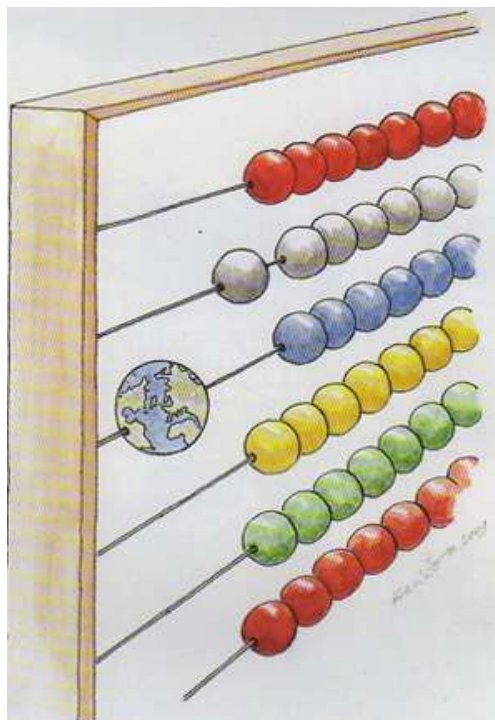
...a karikatury herců

Výstava **Karikatury herců**, rovněž z „produkce“ Pavla Hanáka - portrétů od *Vi. Bičíka, P. Hanáka, M. Nesvadby, J. Poláčka, J. Vobra* visí

doposud ve foyeru **Vinohradského Divadla v Praze.** Jelikož tak (původně příležitostná) výstava načíná třetí rok své existence, jde nejspíš o *vytrvalostní rekord* v kategorii *krátkých výstav* karikaturistů u nás!

Ještě k lednovému Salonu kresleného humoru...

...**bez kresleného humoru.** Doplňujeme jména členů z ČUK, kteří přišli na vernisáž prvního letošního Salonu - **J. J. Neduhy** v Mánesu. V minulém čísle jsme přinesli horkou aktualitu od J. K., jemuž se v obou sálech (vepředu i vzadu) narvaných publikem k prasknutí, nepovedlo všechny dohledat. Tady je tedy seznam: *J. Dostál, R. Jurkas, R. Rakus, J. Košťár, J. Bernard, J. Pillvein, P. Hanák s manželkou, P. Starý, M. Setíkovský, J. K. Kučera s manželkou, M. Fojtík, M. Kohlíček s manželkou, O. Hejzlar.* A stojí za to také zmínit také ty, kteří *Kobroví* s instalací přísluhovali: sám autor *J. J. Neduha*, syn kurátora *L. Kučera*, obětavý kolega *P. Hanák, V. Zika* a *P. Kučera* (není v příbuzenském vztahu s Kobrami).

Oprava - nemalá, ale milá!

V GAGu č. 10-04 jsme před dvěma týdny napsali (ke španělské revui *Quevedos* č. 40-4): „**Českého autora jsme v seznamu, kterým číslo neboli katalog končí, nenašli...**“ Opravdu nenašli - ale jen proto, že jsme špatně hledali!

V katalogu soutěže vtipů na téma vzdělávání, škola aj. se totiž **na straně 40** mezi jinými skrýval i příspěvek kolegy **Miloše Kohlíčka**. Fakt, že jeden ze 166 obrázků autorů ze 44 zemí unikl recenzentovi, způsobil onen nešťastný příběh naší nové státnosti - namísto Česko nebo Czech-sko anebo aspoň Czech Republic se v některých až příliš korektních zemích v seznamu účastníků dle státní příslušnosti schováváme pod „R“ jako **Republika Česká**. Stalo se i tentokrát ve španělském abecedním pořádku a tak se Kohlíčkovi a hlavně všem čtenářům e-GAGu omlouváme. Činíme tak s potěšením, že jsme měli i loni ve Španělsku alespoň jednoho zástupce ČUKu i ČR - **viz obr.!** (g-men) Kresba: **Miloš Kohlíček**

Jen počkej, Plkno!

**Pavel
Klusák**

hudební publicista

ODPOSLECHY

Jako by mě někdo chytil za límec a strojem času odtáhl na prašný, šedivý počátek osmdesátých let. Tak si – pořádně překvapený – připadám pokaždé, když se potkám s tajemnou, těžko postižitelnou zadní stranou současných Literárních novin. Je věnována humoru, a aby to bylo jasné na první pohled, rubrika nese název Plkno. Na povrch se tu prodralo cosi, co bychom už pokládali za vyhynulé: společenskokritická satira, která týden co týden tepe zlořády kapitalistické společnosti perem Jiřího Závěry a dalších.

Před očima tak náhle vyvstává dávné Kvitko, tedy rubrika vtípů z Rudého práva, dále pak humor, jak ho pojímal vnitřácký Signál, Československý voják a pochopitelně Dikobraz, který měl popichování ostnem satiry už v názvu. Kdyby měli v Literárkách víc obrázků, byl by tu jistě imperialista s doutníkem a nohama na stole. Udivující na tom není ideové zaměření, ale onen starý styl satiry – plné schůzovní suchopárnosti, třídni poučenosti, vtípů, jež jen mají podpořit pár opakovaných tezí. Za tím vším rezonuje evidentně nezmizelá třídni nenávisť.

Předposlední lednový týden Plkno obveselilo své čtenáře následujícím aforismem: Jan Palach: „Jen počkej, Zajáci!“ Kdyby pocházel od nějakých pankáčských anarchistů, u nichž je třístaprocentní škleb proti všem jaksi součástí erbu, nehnul bych brvou. Ale na nekorektní humor nemá právo rubrika, jež se zaštiťuje redaktory, kteří v době, pro kterou se Palach upálil, seděli na postech a cenzorsky nepouštěli k vydání živou literaturu své doby. Každý jsme citliví na něco jiného: tahle strana se mi náhle zazdála silnějším projevem přeživšího komunismu než projev vy KSČM v parlamentu.

Dokument / Plkno

V LN o LN

(v Lidových novinách o Literárních novinách)

Dnes si dovoluujeme doprovodit rubriku Dokument ještě o pár vět. Jak známo, v e-GAGu jsme o obnoveném vydávání Literárek informovali, právě proto, že redakce slibovala návrat k „někdejší“ tradici kvalitních autorů (i v oblasti cartoons)

Dříve, než jsme si stihli pořídit výtisk obnovených **Literárních novin** s avízovanou stránkou humoru za účelem recenzování, dostáváme zprávu, že rubrika v této podobě na zadní straně zaniká. Nejvíc to asi zarmoutilo **Kobru**, jehož kultovní **Fuseklíci** se tam zrovna uhníždili.

K zániku humorné stránky došlo vzápětí poté, co se v **Lidových novinách (28. 1. 2010)** objevila glosa „**Jen počkej, Plkno**“ kulturního redaktora **Pavla Klusáka**, která se redaktorům a hlavně duchu satiry a humoru v rubrice Literárek věnuje - a hodnotí je nepříznivě.

Viz sloupek vlevo

Zda to stejně silně cítí i jiní čtenáři (zajímá nás také názor přispívajících autorů) je jedna věc. Druhou je, pokud se výše uvedená informace o redukci humoru v LN potvrdí, že se tím hned v zárodku opět zmenší už tak malý prostor pro vtipy, včetně těch satirických, v ČR.

Pozn. na okraj:

Když už jsme u toho prostoru pro výtvarný humor - **Kvitko** nebylo rubrikou **Rudého Práva**, ale velmi solidně redigovanou stránkou sobotního **Svobodného slova**. Právě ta neznalost základních reálií o *kr-hu* a jeho úloze v novinách patří k tomu, co nás pálí při hodnocení situace českých vtípů v současném českém tisku.

S **Dikobrazem** či **Čs. Vojákem** (nepamatuji se, že bych po r. 1969 kdy viděl zrovna Vojáka - fakt tam byly vtipy?) může mít autor pravdu, tak jako s novými „Literárkami“, faktickými nepřesnostmi však váže svého názoru škodí. (ih)

“Osadné“: Dnes vychází hvězda **Fedora Vico** v Praze! Od 20.30 hod. v pražském **Biu Oko** (na Letné)! Karikaturista z Prešova v dokumentárním filmu režiséra Marko Škopa! Dílo oceněné loni na MFF Karlovy Vary! Premiéra před uvedením do distribuce! **Z anonce na film:**

„Starosta Ladislav Mikuláško aj pravoslávny kňaz Peter Soroka vedia, že budúcnosť obce Osadné môže spočívať v rozvoji cestovného ruchu. O pomoc s propagáciou poprosia **PR manažéra** politického hnutia Rusínska obroda **Fedora Vica**. **Tento politik s humorom Dona Quijota** pritiahne do Osadného návštevu na najvyššej úrovni z Bruselu. Europoslanec Milana Gaľa je pohnutý situáciou v obci a pozve lokálnych politikov do Bruselu. Počas cesty „z kúta Európy“ do „centra Európskeho Babylonu“ si hrdinovia z **OSADNÉHO** obzrú a okomentujú obrovské priestory parlamentu, navštívia sálu pre 785 poslancov

a hlavne - stretnú sa s elitnými europolitikmi, ktorým predstavia svoje nové projekty...“ -g-

Z katalogu / Nasredín Hodža - Turecko

Do GAGu dorazil katalog ze soutěže Nasredín Hodža v Turecku. Než dojde k jeho zařazení do rubriky „Malý slovník katalogů“, aspoň závdavek: dva české příspěvky v nesmírně tlustém sborníku humorných prací: vlevo **Břetisav Kovařík** a vpravo **Roman Kubec**.

Propozice / Turecko, Británie

27. Aydın Doğan Int'l Cartoon Competition 2010 Istanbul - Turecko

Téma: volné (free)

Formát: max. 29.7 x 42 cm (A3 paper size).

Jen **original cartoons** nebo ručně signované *internet print*. *Photographs, photocopies, etc... will not be accepted*. Přiložit: *participation form, with a short curriculum vitae and a photograph, together with their cartoons. Please find the form attached to the competition booklet and posted on <http://www.aydindoganvakfi.org.tr/>*

Adresa: Aydın Doğan Foundation, Oymacı Sokak, No:15, Altunizade 34662, Istanbul / Turkey.

Vracení: Vítězné práce se nevracejí.

Deadline: 3. 5. 2010

Jury: v červnu 2010. Bývalí členové jury nemohou soutěžit. **Info:** <http://www.aydindoganvakfi.org.tr/> .

Ceny:

1. cena: 8000 US Dollars and the First Prize of the Aydın Doğan Foundation

2. cena: 5000 US Dollars and the Second Prize of the Aydın Doğan Foundation

3. cena: 3500 US Dollars and the Third Prize of the Aydın Doğan Foundation

Awards of Success: 500 USD and the Award of Success of the Aydın Doğan Foundation

Bude uděleno minimálně 5 a maximálně 12 success awards

Předání cen: v říjnu v Istanbulu.

Pořadatel hradí cestu a pobyt prvním třem oceněným autorům na ceremoniálu v Turecku.

